

LIETUVISZKASIS *No. 17*

BALSAS.

Lietuwiszkas Balsas iszeina 3syk
ant mėnesio.

Kasdienoja ant metu 2 dorėlu, o Auro-
pėje 3 dorėlai. Atskiras numeris 5 c.

Už colį apgarsinimu ant metu 10 do-
rėlu, o wieną sykį garsinant 20 centu
už kožną eiktę.

Rėdytojas JONAS SZLUPAS,
SHENANDOAH Pa.

PIGIAUSIA WIETA PERKANT

naminius daigtus, *Šiuwimo MASZINAS*
WARGONUS, PIANO IR GRABUS
pas WILLIAMS & BROS,
13 Main Street, Shenandoah Pa.

LIETUWIU SANDARBYSTOS KROMAS

parduoda geriausius taworus už pigiausių prekę. Nėkar
pigiaus neparduoda miltu ruginiu ir kwietiniu, mėsos,
muito, kawos, deszru, krakmolo, tabako, rezinku, agurku,
stiklu, torėlku darbinu drapanu ir tt. Eikite ir pirkkite
wisqą sadarbystos krome! Imokantis lietuwis už akciqą \$ 10
stojasi sąwaldytojn kromo. Nepamirszkite wietą!

E. CENTRE UL., arti Lehigh Valley geležinkeldwario,
SHENANDOAH PA.

MARTYNAS JANKUS BITENUOSE

yra agentu L. Balso dėl Lietuwos. Už tai užmarėnai, no-
rėdami gauti Balsą ir kningas, kreipkitėsi prie jo, raszy-
dami po adresu: M. Jankus, Bitėnai. p. Lumpėnai, Ost-
preussen.

J. H. POMEROY,

ADWOKATAS,

SHENANDOAH PA.

Office: namuose Beddallo.

Insteigta 1876 m.

AGENTURA PIRKIMO NAMU, SAUGO-
NES NO UGNIES IR KOLLEKTAWONES

C. W. DENGLER,
115 N. MAIN ST. Shenandoah Pa.

DUONOS IR WISOKIU PYRAGU
(PIES, CAKES IR PRETZELS)

o taip-gi ir wisokių „candies”

galima gauti labai pigiai pas maue, ateikitel!

R. Winter,

No 25 S. Main St. SHENANDOAA.

A. Abramaitis & H. Bubelis,

Drapanas darome ant apstelawimo isz materijos naujai
isz pabrinko iszėjusios, taip-gi parduodame wirszutinius ir
apatinius marszkinius, skrybėles, kalnėrius, petneszas,
skepetaites szilkines ir linines, pokak!inius paraiszečius, ir
pencziakas. Ateikite, brolai, pas mus pirkti!

136 N. MAIN ST.

Netoli no Coal St.

SHENANDOAH PA.

LIKIMAS ŽMOGAUS ANT ŽIAMĖS.

[Tąsa.] Paprastai wisi pripažysta, kad naszumus darbo gadyncėje kudikystės žmonijos buwo labai mažas ir kad jis no to laiko wis tjo dalyu. Pasiremduami aut to galime twirtinti kad darbo derlumas dar didinsis ateitėje. Priežastymis to didinimosi yra: 1. padalinimas ir kooperacija (sądarbysta) darbo, 2. iszradimas ir pagerinimas prietaisu ir maszinu ir 3. padaugiuta wartonė ir naudonė gamtiniu pajegu. Tuomi tarpu kaomi „didesnis derlumas darbo, tuomi trumpesnis laikas reikalingas dėl padarymo kokio daigto, tuomi mažesnis daugis darbo ten insisiurbės, tuomi mažesnė jo maininė wertybė, ir atbulai...“ Isz to iszeina, kad „didumas maininės wertybės atsimauno tiesiok kaip daugis darbo, ir atbulai kaip iszmaszumus darbo“... O kapitalizmas su sawo lenktyneis ir su stanga papigimnopi iszdarbystos lobia maudojasi isz to pasididinančio derlumo darbo, o labiausiai swarbiamsio jam taworo — žmogiszkos darbinės pajegos. Jis wisumet stengiasi papiginti padarymą lobiu tik dėlto, kad pigiaus parengti irankius buwio, reikalingus dėl mutinimo ir apsiwakuodinimo darbininku, taip kad 'butinai reikalingas darbas' ir alga galėtu pasimažinti, o 'wirszdarbis' ir pelnas pasikeltu augsztyn. —

Pagal Marx'ą kožnas atskiras istoriszkas budas iszdarbystos turi ir atskirus istoriszkas istatymus populacijos, taip pat ir kapitalistiszkas budas iszdarbystos. Augant kapitalui, didinasi ir jo dalis, kuri yra apwersta ant irankiu iszdarbystos, o mažinasi atmainingoji dalis, kuri guli darbinėje pajegoje. Isz to iszeina, kad kuomi labiausiai iszdarbystinė pajega draugijiszko darbo ir kuomi labiausiai darbininkai padidina kapitalistiszką turtą, tuomi didesnis skaitlus paciu darbininku darosi neberekalingais, atleidžiami yra ir padaro taip wadinamą perwirszinę populaciją. Bet ir ta populacija tampa inagiu dėi augimo kapitofo, kada tas umai paplatina lauką sawo weiklumo. Dėlto-gi wisas budas krutumo sziaudyksztės industrijos pasikelu isz wisumetinio perėjimo dalies dirbančiosios populacijos i bedarbias ar pusiaudarbias „rankas“. Szitas ipacizai kapitalistiszkas istatymas populacijos yra iszlyga gywenimo kapitalistiszko iszdarbiawimo. Kilimas ar puolimas algos nėra apsklembiamas krutejimas wisu. m o s dirbančiosios populacijos, o tik atsimaunaciu prietikiu, kokiam dirbančiosioi klasa tampa padalinama in darbyweiksę ir kanczweiksę (rezerwinę) armiją, mažesniu ar didesniu pritrankimu i darbą perwirszinės populacijos. Kaip tik darbininkai organizuojasi dėl kowos su tuomi istatymu, arba nors dėl susilpninimo jo iszeigos, kapitalistai susiziaszti ir apmaudyjasi už ardyną „amžino" ir szwento istatymo" pajieszkos ir pasiūlo ir stweriasi prie priesparos istatymu, k. a. instatymu priesz suokalbius, istatymu priesz „laužymą kontraktu" ir tt. Iszeigu perwirszinės populacijos yra wisiskas nubėduėjimas, „pauperizmas". Szale waktata, piktadėju, kekszaujanciu turime 1. sweikus elgetas, kurie turi darbą tik laikas no laiko; 2. naszlaiczius ir waikus pawargėla; 3. sužeistus, susilpėlus, wisokias aukas industrijos. Tokiu budu istatymas, kuris juiko industrijos rezerwinę armiją wisumetinėje lygswarybėje su plociu ir energija augimo kapitofo, prikausto darbininką drucziaus prie kapitofo negu winys Wul-kono primuszo Promėteju prie uolos: augant kapitolui isz wienos pusės pareina isz kitos — dauginimasi bėdos, sumernėjimo, wergystės, nežinės, sugywulėjimo ir doriszko nupuolimo tarp klasos, kuri tweria kapitolą!

Ir koks-gi bus gūlas to wiso? Wienoje pusėje wis ir wis auganti koncentracija kapitofo, beje sukrowimas ir

nutraukimas irankiu darbo rankosna kassyk mažesniu skaitlaus turtėlu, iszplatinimas kapitalistiszkos iszdarbystos ant wisu iszdarbiawimo szaku, kur tik ji yra pelninga, pigiausias padarymas kožno pardawinio, ir pasinaudojimas moksłu weikime darbo; isz antros pusės apdrangijimasi ir organizacija dirbančiu žmoniū, prigatavyjantis taju iratinimasi prie sądarbystos (kooperacijos), ir pasididinimas netik ju wargo, ju pajungimo, nužiaminimo ir nualinimo, bet ir ju nekantantumo, ju apmaudo ir pamiszimo. Monopolis kapitofo pasidarys sietu iszdarbiawimo, kuri drauge su juomi ir po juomi užaugo. Iszlygos iszdarbiawimo ateina iki tam daigtui, kur jo lukszetas jau darosi perangsztu. Ant galo „lukszetas truksta. Paskutinė ady kapitalistiszkai privatiszko turto iszmasza. No pasisawintoju tampa atimamas turtas, kuri buwo pasisawinę".

Toks tai yra trumpuose žodziuose pamokslas Karlo Marx'o apie wertybę daigtu, kapitolą ir darbą. Kaip degantos moksłu yra swarbus tardymai ir iszjieszkojimai Ch. Darwino, taip dėl polytikiszkos ekonomijos yra szitas darbas Marx'o.

T. b. d.

Popėzija.

(Pabaiga.) Titulas, koki dawė Phokas; dowanojimas ne jam priklausaučio lobio, kaip padarė pasisawintojus Eipynas, ir wisai nelemtas apsikimas per minėtus Pseulo Izidoriszkus Dekretofus, padaro neszwentą trijati, ant kurios yra subudawota popėziū galybė. Žmogzudytė wagysta, apsikimas! Walywas tai pamatas!

Steponus V [885-891 m.] jau nebuwo kantantas tuomi kad buwo žmogumi, jis sakė: „Popėziū, kaip ir Kristus yra motynose pradėdami užszeszeliudinimu szwentosios dwasės; wisi popėziū esą taip sakant diewiszki žmonės, idnū galėtu tuomi geriaus westi urėda tarpininkystos tarp dieu ir žmoniū, jiems esanti wisagalybė duota dangnje ant žiamės".

Upė popėzinio netikumo ir apskretimo kassyk amplatynu ir smardyn. Su deszintu szimtuacziū prasidėd gadyne, kurią istorijoje wadina „waldžia rymiszku keksziū". Netikusios kekszes waldo krikszczioniją ir dar pagal sawo tiksłą su apasztuliszku sostu.

Manę lengwiai paskaitytu už neteisingą, jeigu asz begedingą gadynę pagal teisybę apraszycziau, dėlto tegu ažuot manęs kalbės wisai popėziszkas rasztininkas, beje kardiuolas Baroniūs. Jis sako: „Tame amžiuje males bjaurestis iszpustyjimo szwentyneje ir name wieszpaties ant sosto Petro sėdėjo bediewiszkiamsiejie žmonės, nepopėziū, bet siaubunai. Kaip nedauli buwo iszžiura rymiszkos bažnyczios, kada smalszczios ir begėdingos kekszės Bymwiską waldė, darė su wyskupiniams sostas pagal sawo tiksłą ir sodino ant sosto Petro sawo sugulėjus ir kekszauinkus!"

Wienok nereikia tikėti, kad tik popėziū taip neduog gywono, ne! kaip galwa buwo sugadinta, taip ir sanarimas Karalus Edwardas wienoje sawo kalboje sako apie angliską kunigiiją: „Tarp kunigijos nėko kitō neužtiksi kaip iszlepimą, pasileidusi gywenimą, perdėjiną gerime ir walgyme ir kekszystę. Sawo namus jie padarė apszauktais ir pawertė i gapadas keksziū. Per dienas ir naktis ten tikta geria, szoka ir loszia. Jus piktadėjai! ar dowanas karala paszalpą kuniguikszcziu taip turite suwartoti?"

Ne 'szwentoji dwasė', o tik galingo markgrowo Tošnos Adalberto sugulėja Marozia pakėlė Sergiu III ant popė-

žin
gūj
ses
ste
suv
su
šlo
tap

pag
Žm
nep

užk
turė
Jon
elgė
Teo

dan
iszd
karp
past
tom
buti

baži
palo
wier
Jonu
net
wys.

Jis p
mus
wis

pras:
972),
ir pa
sawu
kalin

ikalė
weik
per
mait

munt
paga

tas ir
styti
gizk
ranki
badu
š
pėzin
uius
matė
pasid
papr
J
błogi
1033

žinio sosto ir su juomi pagimdė ezion suneli, kuris vėlaus taip-gi likosi popėžiūmi. Mirus Sergiui, Marozia ir jos sesuo Teodora paskyrė i jo ipėdini savo numylėtini Ana- stasiju II. Po to trumpame laike, nės mat tiedwi seseri suwartojo daug popėžiū, popėžiawo Jonas X, kuris wienok su Marozia susipyko; dėlto Marozia sugawusi ji liepe nu- šlopinti. Leonas VII, jo ipėdinis, taip-gi po kėlu mėnesiu tapė nužudytas.

Ant galo Marozia pakėlė i popėžiū sawo su Sergiu II pagimdytą sunu Joną XI, kuris dar buwo bewek kudikiu. Žmogžudystėmis ir razbajais prisipildė Rymas. Wienas isz neprietėlu popežiūaus sugriebė ji ir kalėjime ji apipenėjo.

956 m. anukui Marozios, wardu Oktawijanus, pasisekė užkariauti popėžiszka sostą, n rs jis tik 19 metu amžiaus turėjo ir nėkuomet nebuwo buwęs kuningu. Jis wadinosi Jonu XII ir tai buwo tikras gywulys, kurs dar pasiucziaus elgėsi ne kad jo wienlakis sėbras, graukiszkas patrijarku Teophylaktus — waikyszeas 16 metu!

Jonas pardawinėjo wyskupystes ir bažnytinius urėdus dangausiu piningu s ulantiems, ir dideles sumas piningu iszdawinėjo ant arklū ir szanin. Arklū jis laike nemažiaus kaip 2000, kuriuos jis szerdino tik isz noro eikwonės su pistazijomis ir razinkomis, migdolais ir fygomis, iszmirkytomis pirm to gerame wyne. Geros awizos ir szienas bene buta nabagams geriaus tikę.

Jam popėžiūjant buta gana linksmu; juokėsi ir szoko bažnycziose ir giedojo paleistuwingas dadas. Popėžini palociu Jonas XII pawerte i harema (kurwinyczia). „Ne, wiena moteri zkė neturėjo drąsos kur ners pasirodyti, nės Jonas prispirtinai gėdino wiską: mergas, moteris ir naszles, net ir ant kapo szwentuju apaształu“. Tap raszo apie ji wyskupas Kremonos, Luitprand.

Szwentasis tėwas Jonas XII wienok neilgai smaltstawo. Jis paglenže gražia moteri, wyras užtiko ji prie jos ir už- muszo spragoje mimtos citadelles. Nawatnas myrio pogal- wis dėl szwento popėžiū!

Jo ipėdiniai Leonas VIII ir Benediktas V weikiai tapė praszalinti, ir užsėdo ant popežinio sosto Jonas XIII (965-972), kuri rymėnai iszwijo už jo paikenybę ir smarkawimą, ir padarė jo wietoje popėžiūmi Benediktą VI. Bet weikiai sanus Marozios ir popėžiūaus Jono X ji sugawęs imetė in kalinę ir ten nusmaugė.

Jonas XIV wieną isz sawo prieszingu popežiū taip-gi ikalėdino ir apdawė nuodais; bet nuodytojas Bonifacius VII weikiai po to mirė, ir jo lawoną ipykinti rymėnai walkiojo per wisus luguus ir potam pametė ant uleyzios kaip kokią maitą.

Jonas XV (985-996) pasisawino tiesą apszaukdinti palai- mintinius ir szwentas, ką iktuolai darė kožnas wyskupas pagal sawo norą.

Jonas XVI tapė prieszginio Gregoro V (996-998) suim- tas ir gawo apgalėtiną galą. Gregoras liepe jam apipjau- styti ausis, nosi ir antakius, užsčdiuo suszmeiztose kunin- giszko drapanose atbnlai ant asilo, wuodėgą padawė in rankas, liepė wedzioti po uleyzias, o potam kalinėje baisiai badu numarino.

Sylwestras II, ipėdinis Gregoro V, yra wienintelis po- pėžiū, apie kuri istorikai popėžijos patikrina, kad ji wel- uias apsėdęs. Jis mat buwo mandagus, labai užsiėmė matematika, slaugė mokslus ir kitas tokias welnystes. Jam pusidekawojame taip-gi už iwedimą arabiszku, beje musu paprastuju skaitliniu.

Jau regisi negalimu daigtu, kad dalykai galėtu dar pasi- bloginti; wienok Rymas urėjo pamatyti Benediktą IX, 1033 m., kuris dar waiku 12 metu budamas tapė pakeltas

ant apasztaliszko sosto. Wienas isz jo ipėdiniu, popėžiū Viktoras III, sako, kad jo gywenimas taip buwo begėdisz- kas, taip supuwęs, taip pasibuisėtinus, kad ji szurpulu- mą apraszinėjant. Jis elgėsi gangreit kaipo wadowas ban- dytu, razbaininku, negu kaip kuningas. Ant galo žmones nebegalėdami ilgiaus kęsti jo swetimmoteryszciu, žmogžu- dyszciu ir keiksmu, pasikėlė priesz ji. Nusiminęs, kad jau prastos sawo wietos, popėžiūus ēmė siulyti sawo sostą ant pirkimo; taji nusipirko kuningas Jonas ir jis apsziszaukdino Gregoru VI 1045 m.

Gregoras VII [1073-85] buwo sunumi rankpelnio ir wadinosi Hildebrand. Jo wienlakis sėbras, kardinolas Damiani, wadino ji szwentu szėtonu, o wėlesni reformuoti rasztininka Hoellenbrandu.

Tas kalwaitis nukalė retežiū, po kuriais szwietas stena jau per 800 metu. Jis yra tikruoja isteigtoju popėžijos. Be palowos jis troszko ikunyti sawo idejas apie wisatinę mo- narkija ir jo kuningiszkam gėnijui, kuris nepeikė joku irankiu, tai gana pasisekė.

Likęs popėžiūmi jis twirtino: wisas szwietas esąs prie- gulmėje no popėžinio sosto. Keli kuningaikszečiai buwo taip paiki, kad pristoto ant tos pažwalgos, ir paemė sawo walstijas no jo i paskolę. O tuos kuningaikszeziū, ku- riems uemaczyjo jo netikę iszmisli ir melugystės, jisai iszkeikė.

Gregoras VII iwedė prispirtinę depatystę kuningu arba cėlybatą.

Heinrikis IV, cėsorius Wokietijos, tarp galunu turėjo daug prieszginiu. Gregoras kurste nesutikimus tarp ju ir buwo szalininku priesziū cėsoriaus. Ant galo jis buwo toks putnus, kad jis paszaukė cėsora i Rymą, idant jis ten iszsiteisintu! Isz tiesu cėsorius paklausė szito isakymo ir auėjo i Kanossą, popėžinę pili.

Wilnoniuose pakutninku marszkiuiuose, su nuoga galwa, basas, jis stowėjo wietoje tarp widurmo aplinkmu- rio pilies, — kiauras 3 dienas ir 3 naktis, widuryje sausio mėnesio, drebėdamas no szalezio ir nailšęs no iszalkio ir isztroszkimo!

Ant galo iszkeikimas likosi no Heinrikio nuimtas, bet prie nuožiamiausiu iszlygu. „Jeigu suszauktame walstijos suriukime, tarė Gregoras, tu iszsiteisinsi ir gausi atgal karuną, tu busi man paklūsnu ir padonas“.

Gregoras stengėsi cėsorius ir karalus padaryti sawo padonais ir nekentė kitos waldziūs kaip tik sawo patie. Dėlto jis raszė Herimanui, wyskupui Metz'o: „Welnius pramanė monarkija“.

Idant lengwiaus waldyti krikszczioniszka bažnyczia, Gregoras isakė, idant diemaldystėje wisur butu sekami rymiszki imoniai ir wartotuosi lotyniszka kalba. Wokietii- ios daugumoje bažnyczia tai jau buwo iwedęs rymbernis Bonifacius.

Wienoje isz sawo paliktu gromata Gregoras suraszė sawo pamatinę pažwalgą. Yra ten 27 punktai, bet ganės tik kėlu, kuriuos ezion priwasiu:

Popėžiūus wienas gali dėwėti cėsoriszka papuoszla. — Wisai kuningaikszečiai turi popėžiūi koją buczuoti ir newalė- tą garbės ženklą nėkam kitam iszrodyti. — Popėžiūi pawe- lyta atstatyti cėsorius. — Jo nuosprendini nei wienas žmo- gus negali perwersti, o jis gali perwersti nuosprendini wisu žmioniu. — Rymiszka bažnyczia nėkuomet neklydo ir pagal raszta n.kados leklys. — Tas nėra kataliku, kuris nesilaiko prie rymiszka katalikiszkos bažnyczios. — Popėžiūus gali padonus atwalninti no prisiegos wiernybes, kokią jie dawė netikusiam kuningaikszečiui. —

Regisi nerenkia daugiaus joku pasargu pridėloti apie

Gregorą. Wyskupas Thierry isz Verdun pasakė apie jį. „Jo gyvenimas apskundžia jį, jo weidmanystė prasudyja, atkaklus jo pavydumas ir rustybė prakeikia jį“.

Wisi wėlesni popėžiai mėge msltyti, kad jie „ėšą Kristumi, szwietiszki waldymierai -- asilyczia, ant kurios jis jojo, o žmonės tai asilaitė“. — Asilyczia tuomi tarpu mirė; bet asilaitis suaugo i seną asilą, kuris kantus pawelyja ant sawęs raitam joti.

Su cėsorius ir karalais dabar popėžiai tankiai elgėsi lyg su szunymis. Kad Cœlestinus III (1191-1198) apkarunawojo sanu Palaistinoje mirusio Pridriko I, Heinriki VI, ir tas jam szlurę bu cziawo, popėžius su koja nuspyrė cėsorai karuną nę galwos, dėl ženklo, kad jis ją duoti jam ir atimti galęs.

Galingiausias isz wisu popėžiu buwo Innocentas III (1198-1215). Wisomis tiesomis, koku tik Gregoras VII trozsko, szitas galingas popėžius pasinaudojo.

Jis yra pramanęs mokslą apie transsubstanciaciją, t. y. mokslo, kur per paszwentiniimą kuningo duona ir wynas prie komunijos persimainęs isz tikro i kuną ir kraują Kristaus.

Innocentas III taip-gi iwedė ir ausinę spawėdę; tolaus pasibaisėtinausią tribunolą, koks kuomet gėdino žmoniją — Inkwiziciją. Antrąpus ir jo ipėdinai nebłogi buwo waikijozai.

Martinas V, prancuzas, buwo apkartęs neprietelus wokiecziu. Jis welyjo, kad „Wokietija butu lidelu prudu, wokiecziai — žuwymis, o jis — lydeka, ir kad jis prarytu juos, kaip kad garnys warles“.

Hohenszaufai sukriuszo wainose su popėžija Habsburgai paėmė isz to persergstanti paweikslą, dėlto jie drauge su jaja gangreit lōszę po wiena užklotwe ir bėdniems žmonėms dywino skura isz draugės.

Bonifacas VIII buwo tiek pat iszdydus kaip Gregoras VII ir Innocentas III. Sawo bullėje 1294 m. jis sako: „Mės iszgułdome, sakome, priskiriame ir nusprendžiamė tuomi, kad kožnas žmogiszkas sutwėrimas yra padonus popėžiui, ir kad negalima buti iszganytu i tai netikiant“!!

Gražn paweikslą paliko popėžius Urbonas VI (1378-1389), ale jis buwo daugus tigeriu negu beždžionka. Jo smarkawimas buwo pasibaisėtinas. 5 kardinolus, kurie ne už jį balsawo, ir keletą pralotu jis baisiai torturawojo ir po tam wienus sukisztus i maiszus inmesdino i marę, kitus gywus sudegino, nusmaugė ar nukirsdino. Szesztą kardinolą, kuris po torturu taip buwo nusilpęs, jog negalėjo pasiwilkti, jis liepė pakeloje nusmaugti. Kad kardinolai buwo wedami ant torturu, wietininkas diewo tarė i budeli: „Kankink taip, kad asz girdėcziau riksmą“. Prieg tam jis ėjo pasiwaiksztinėti i sodą ir skaitė sawo Breviarium.

Gułop 14-to ir pradžioje 16-to szimtmeczio mės randame wis mažiausiai du, daugiausiai-gi tris popėžius wienu laiku, kuriu kožną iwairios partijos laikė už tikrąjį wietininką diewo.

Apkelauk, koki nori, Bagno ar kokią nors kalinę ir tegul taw papasakos kožnas kaltiuninkas sawo piktadėjytestes, tai wis dar butu nepilna rodyklė piktadaryscziu, kokias pridarė popėžiai szitose gadynėse. Gana: wisi popėžiai buwo siaubunais!

LIETUWIU RASZTAI IR RASZTININKAI XIX SZIMTMETYJE.

Izenga. Pereitą metą atspaudinome L. Balse 3 straipnisu apie liet. raszlawą XVI, XVII ir XVIII szimtmecziu

dabar czion tik trumpokai užmesime aki ant rasztininku ir raszlawos musu XIX-ame szimtmetyje, nės pasidangina renkamai medegai wėlaus iszduosime platokėni wėlbalę apie Lietuwos literaturą kningoje. Czion-gi dar praszo žinowus tu dalyku, idant kiek galėdami priteiktu medegę taip apie musu szwietiszkąją kaup ir apie dwasziszkąją literaturą. Kiek žinome. tai yra pirmoji toka isztisinė peržwalga musu liet. raszlawos, ir nedylwai, kad mums dar giur stoksta medegos. O prieg tam Amerikoje tas darbas yra tuomi wargingesnis, kad raszytojas neturi po ranka ne sawo kningyno nei suraszu ir patėuyjimu, sarankiotu per ji Lietuwoje, nės tokie suraszai pateko rankosna maskolu...

1. Tarp wyru, kuriu darbsztumas dėl tėwynės uzi pelno amžiną garbawonę, mės tėnyjame *Dijonyzą Poszką* (kurs isz tikro wadinosi Poszkewycziumi). Poszka buwo wisur Žiamaitijoje mylimas bajoras, gyweno sawo tėwos kėje Bardziuose - Bijotnose, Girdiszškės parapijoje, Raseiniu pawietyje. Mokslainiu jis regisi nebuwo lankęs ir rasztininkauti jis pradėjo jau nebejaunas, kaip rodo eilu nuotrupa:

Nugywenau sawo jaunystę prie sunkumu ir darbu,
Nežinojau, kas yra Homėras, Wirgilius, Horacijus,
Kas Krasieckis, Wėgierskis ar Naruszewyczia,
Kas Dmuchauskas, Wybickis, Czackis ar Niemcewyczia;
Dabar raszau ne pagarsinti norėdams sawo wardę,
Bet i senatwę apluoszęs geidžiu su sawimi pasibastyti.

Poszka ėmė darbuotiesi, kada bajorai jau buwo sawo kalbą už neką palaikę. Taip 'Gromatoje Tadeuszui Czackiui' kuri patalpiuta yra 'Ukiszkame Kalendoriuje' ant 1863 m., jis sako apie lietuwiszką kalbą:

„... liežuwiu prigimtu wisi kalbėt gėdis,
Swecziopai jau žewernoj kitaip pasirėdęs,
O kiti dėdiai juokias isz kalbos tėwiszkos
Ir nenori girdėti musu lietuwiszkos“.

Urėdu, regisi, Poszka nedaug turėjo; yra žinoma, kad jis aplink 1818 m. likosi Raseiniu mēsto sudžia. Gal jau luoszumus darė trukdymą. Eilėse 'Mano Darželis', parašytose 1811 m., jis sako apie sawę:

„... sawo darželyj esmi wisą dieną.
Norėcziau tolaus eiti, bet eiti negalu
Žuoszas budams ant koju sulyg pacziu kėlu.
Wienok laikas pas manę nekad neprapuola...“

Nors Poszka sakosi perleidęs jaunystę 'prie sunkumu ir darbu', wienok ant senatwės jis buwo wiso ko pertekę, ką galime matyti ir isz 'Grountos Szimkėwycziaus' ir 'Dijonyzo Poszkewycziaus', raszytos jam draugingo žmogaus, kuris sakosi Danijoje ėšęs ir wis kelaujās po swėtiniaszalis ir sunkius wargus kencziąs:

„Galwo, migo, kieszėnėj wisoko turtingas,
Szaukiu po szimtą kartu: Poszkus yr laimingas —
Kawos atsigėręs ir deszru pasiėdęs,
Kepurę pasikreipęs, dware atsisėdęs —

Užsidegęs pypkę,
Atsisegęs lypkę,
Susiketęs kojās,
Raszo nedumojęs
Gražias pasakėles,
Daines ir giesmeles...“

Poszka labai mylėjo raszlawą ir pats darbowosi, idant pakelti szlowę tautos akyse swėtinžiamiecziu. Jis ėšęs iszguldęs Aineidą Wirgiliaus, raszė apjuokingas eiles ir epigramas.

Jo eilu kningelė buk spaudinta buwusi bene už rubėžiaus, ir rodosi wisiszka isznyko. Bet daugelis jo lietuw. eilu, gana patrijotiszku, pasiliko rankrasztyje, ir regiasi daug nužuwo 1863 m. Isz jo eilu, kokias pažystame, yra

„Žiamaicziu ir Lietuvos muzikas” (Ausra 1886 m.). Kad
 Poszka nėko daugiau nebutu palikęs, o tiktai szi rasztą,
 jau jo wardas butu ant amžiu pamenamas tarp lietuviu.
 Koks czia eilu skambėsis, koks sąjausmas dėl wargdienio
 baudžiamu gadynėje taip baisiai nuspausto ir turtus gami-
 nanczio dėl didiku ir mažuku ir wisas nasztas kelanczio!

Žmogus teisingai galėjo szukterti sawo warguose:

Mano wargu, sopulu, nėks nerež', negirdi.
 Wieszpats, kursai danguose — wisi szaukia diewu,
 O cėsoriu, karalu — wadiname tėwu!
 Pirms taip augsztai, antras taip toli gywena —
 Delto nenuem werksmai, nei szauksmai mano!

Norint žmogus turėjo kiek žiamės, bet anot dainiaus:

. . žiamės pusrėželis — wietomis smiltingas,
 Kitar tikras pajauris, o kitar purwingas,
 Bet ir tasai toks yra (kad tamsta žinotu),
 Jog szuo didis užgulęs wuodega užklotu.

O koks baisus jo namas!

Su krosma ta grinczelė, kurioje gywenu,
 Tamsi, nės wietoj laugu lentukės no seno;
 Taip per dienas ir naktis ir dumas u garas
 Krawin akis, blakstėnas, krietanczias aszarus.
 Walgis? — lapai daržowės, duona bėralinė.
 O kauszu wadens kuno troszkimą wesini.
 Wietoje lowos — suolas wirkszeziomis paklotas,
 Ant koju apawimas — wyżof suraizgiofos;
 Apjuosimas isz wirwės; o krieškai ir skrunda —
 Tai apdarai, po kurius kuno paukszeziū lādo.
 Wisu munda — padarai, kuriais peļnos walgis:
 Spragilas, zagrė, pjuutwos, spats, akėczios, dalgis.

Czion Poszka pasirodo cšas ne paprastu eilu kalėju, kokiu
 mės szįdien turime labai daug, ale žmogus su augsztalakin
 dwase, su tikrai pojėtiskais jausmais ir gabumais, isten-
 giantis žmoniū dwasę sukaustyti!

Prieg tam Poszka wisą sawo amžiu krutėjo raszydamas
 hetuwiszkaui lenkiszka žodyną, kuri gana dideli buwo surin-
 kęs; bet tas jo weikalus 1831 metu manszte kas-žin kur
 dingo. Gromata T. S. Walėnawycziaus, raszyta geromis
 eilomis i D. Poszką, po antraszu: „Raszancziam hetuwiszka
 žodyną” [randasi 'Ukiszka. Kal.' ant 1851 m.), parodo netik
 kad Poszka būwo mokintu žiamaicziu mylimas už jo dar-
 bus, bet kad jis buwo ir didokas puristas, walytojas lietu-
 wiszkos kalbos no priemaiszu, taip kad Walėnawyczius
 welyjo jam ne 'eti pėdomis kuningo Szirwydo', o patalpinti
 wisus žodžius žmoniū burnoje wartojamus.

Poszka netik buwo dainius, rinkėjas het. žodyno, jis
 tyrinėjo ir senowinius dalykus Žiamaitijoje. Daigtus-gi-
 rastus pilėkalniuose. Papilės kalne ir tt., jis tai siuntė Ta-
 deuszui Czackiui i Kremienę Padolijos, tai sudėjo krautu-
 wėn senowiszku daigtu Gradne, tai wėl rinko swetlyczion
 seno, iszdubusio ažuoto sawo tėwiskėje, 'Baublu' wadi-
 namo; augszeziū duriū Baublo jis padėjo toki paraszą:

Czion kitakart pagonys pjowė ožką,

O dabar gywen Dijonyzas Poszka.

Poszka taip-gi tyrinėjo senowinę istoriją Lietuvos,
 kaip ganname patirti isz Akiefaiczio 'Rzut oka na staroży-
 tność narodu litewskiego'.

Poszka buwo wedęs paczią, su kuria gražiam sutikime
 gyweno Sawo giminishką gywenimą jis pamena eilėse
 'Mano darželis' szitoku budu:

(Mano darželyje] yr klawas mano ranka pasodintas,
 Dabar jau pusglėbinis per manę augintas:
 Ant atminties sodinau, tuos metuos ties troba,
 Janną paczią parwedęs, o dabar jau bobę,
 Tiek metu klawas turi kiek mudu gywenaw,

Klawas dabar yr jawnas, o mudu pasenow,

Tikt jo žiemą, wasarą reikalau kitoki.

O musu szirdies meilė wisados wienoki...

Poszka, susilaukęs žilokos senatwės, mirė 1831 m.

Antkapi jam paraszė kn. Jozapatas Poszkewyczius Kaltinė-
 nuose toki:

Žinokie, ateivi! jog tas kapas yra
 Tikro žiamaiczio ir garbingo wyro!
 Kurs kalbą lietuviu isztai-yti troszko,
 O jis wadinos — Dijonyzas Poszka;
 Norint kaip žmogui mirti atsitiko,
 Bet szłowė uždirta ant amžiu paliko.

2. Kuningas *Lituanus Drauzdauskas* yra isz eilės antru
 pažymiu wyru. Jis gimė 4 d. birželo 1763 m. ukiszkaime
 bute Asztrawos kaime, Kriaunu parapijoje, Zarasu paw.
 I pradini mokslą jis ėjo pas Jezuwitus Iliuksztan Kursze;
 paskui jis istojo i seminariją Kreslawluje ties Dauguwa,
 Wytebsko rėdyboje. Isz czia persikėlė i Warmus ir ten po
 9 menesiu per wyskupą Staponą Giedraiti tapė paszwentini-
 tas i kuningus 1790 m. isz Žiamaicziu jis gryžo i Wilniaus
 wyskupystę ir gimtinės kraszte prie daugelo bažnycziu
 buwo wikaru; Dilowoje, Szimoniuose, Indrioniszkyje
 prie neturtingu bažnycziu po kelis metus jis buwo filijah-
 stu. Ant senatwės jis gyweno Kamajuose, sawo namuose
 ir ten mirė, kaipo ėmeritas 11 d. balandžio 1833 m. Ant
 jo kapo stowi paswiręs paminklas su paraszu: „Autoriui
 'Pulkim ant kėlu'". Seni žmonės ir szįdien dar ji meilai
 mena kaipo dainininką, juokdari ir pamokslininką. Kn.
 Katėla raszo, kad Drauzdauskas buwęs dėl Lietuvos tuomi,
 kuomi Beranger dėl prancuzu, Karpinskis dėl lenku, Pa-
 dura dėl Ukrainos. Jo dainose atsispindi dwase ukininku
 ir, nors dainu pawidalas ir ituris ne per wirsz las, žmonės
 jo dainas po sziai dienai dainuoja isz galwos, rasdami jose
 saw palinksiminimą kasdieniuose užsiėmimuose. Medegą
 dėl dainu Drauzdauskui duoda ukiszkas butas ir aplinkė.
 Wienok gadynėje baudžiamiszko prispaudimo Drauzdauskas
 nemokėjo kurstyti žmonyse troszkimą walnybes ir apszwai-
 stos, nors wargus žmoniū jis gerai suprato, kaip tai mato-
 me isz jo 'Siratos giesmės'. Czion mės ją perspandiname,
 idant parodyti, jog Drauzdauskas rodė pagelbą wienintelę
 dėl nuwargėlu — myri!...

„Ei dienos mano klapatu!

Kur pasidėsiu be turtn?

Kur tik asz nueisiu,

Wis bėdas užėsiu

Dėl sawęs.

Kartus tam labai yr szwietas,

Kurs twirtos netur czia wietos:

Reikia jam plaukyti,

Wėjelus waikyti

Po szwietę.

Blogas jam tankiai paszaras,

Saldžiausi pietus — aszaros;

Po galwa kumstelis —

Wisas bankietālis,

Ak bėda!

Nėra jam czėso waitoti,

Liga suspaustam dejuoti;

Atėjo adyna,

Urėdas budina:

„Eik dirbtu”!

Norint szirdelė jam plyszta,

No sunkios ligos jau mirszta,

Wienokias bankietas:

„Eik, szelmi, isz wietos,

Nedribsok”!

Girdžiu asz kitus, taip sako:

Sunelis mano atkako;

Eik, berne, newainok,
Arkleli nubalnok,
Wesk stainėn.

Kodėl tu mocz nerupini?
Klok patalėli pukini;
Suneli gullykit,
Duris užlarykit,
Tes'ilsis".

Asz wienas bėdnas nedaloj,
Sunkiai prazuwęs newaloj;
Nėkas neužjaučia,
Kad ir smerti gaucaiau,
Ak bėdos!

Eisiu jau asz ant kapelu
Budinti sawo tėwelu:
Szauksiu motynėlės
Balsu gegužėlės,
Ar n'iszgirs.

Ann! ant mano tėwelu
Užžėlė žolės takėlai;
Kapą motynėlės
Užwerte szteksztelis,
Nedaėisiu.

Ak diewe mano mielausias!
Tėwe dangszkas augszečiausias,
Prie tuwęs szaukiuosi
Sunkiuose warguose,
Priglausk manę!

Kalba dainu ir giesmiu Drazdausko nera gryna nei szwelnį; bet jis neturėjo nei geru paweikslų; jei bent tik negerai perdėtas isz lenkiszkos kalbos kanticzkinės giesmes, ir tai neatspaustas, o patarlingai perleidžiamas isz lupos i lupą. Daugelis jo dainu pasiliko žmoniu omenyje ir kur užsimetusias raukraszeeiuose, atspausdintos-gi likos; tiktai "Giesmės szwietiszkos ir szwentos" su prieraszu: 'Ecce nova sunt omnia'. Taip-gi buwo atspaudintas Katėkizmas dėl ukininku, iszguldytas isz Bellermino, ir Kėlas Kryžiaus. „Bažnyczioje džingno sawo grūžia iszkalba žmones, ir niszkamū iszguldytu ewangėliniu teisybiu; po nuszniu wėlak sename nudėwėtame ploseziuje, užsėdejęs ant gūdwos briedkailinę nusėtą kepurę, ant prastu lietuwiszku ratu, o tankiaus dar p-sezias eidamas isz kaimo i kaimą, mokino katėkizmą ir kitus mokslus, dawė patarmę, linkmino ir stiprino dwasę dainelėmis; geru ir bėgnu atsitikimu wisados ir wisūr dainuosi su žmonėmis" [Katėla]. Jo dainos, kaip žmoninės, neturėjo pasisekimo ir paklausos tarp ponų ir mokintiesniuju anos gūdynės, ir jis pats nebuwo mylimas; mat „jis turėjo budą wisą wardu szaukti, isz tos priezasties czia ir ten kam norint iszpažinta teisybe patrankė priesz ji daugeli neapkezciancziu žmoniū, o kaip koznas sawo protu einantis, nepasiduodantis pralekianczioms dnmoms, bet wieną syki paskirtu tikru kėlu žėngiantis, turėjo snsitikti su korsztu ir wisokiais žmogiszkais geidulais, skersai kėlo stowincziais. Daugumas neturėdamas drąsos prieszintiesi niszkaiai, isz užkertės mėtė i ji akmenymis, bet jie negalėjo numešti no jo kaktos trigubą wainiką: kuningo, dainiaus ir tėwiszkaainio; tik jam gywenimą surustino" (Katėla). Wienok žmoniū szirdyse Drazdauskas ir sziađien tebegyweną kaip sudėtojas 'Strazdelo ir giesmės 'Pulkim ant kėlu'. T. b. d.

LIETUWA. Wokiecziu laikrasztyje 'Gegenwart' garsus pilozopas Ed. Hartmann iszswedžioja apie busianti pudalini mą Maskolijos ir Turkijos. Austrijai ateiteje teksianti Europos Turkija su Konstantinopolu, wisa Lenkija busianti priglausta prie Wokietijos, tapsianti irengta Kyjawo kuniguiksztystė, o Lietuwa drauge su Łatwija igysianczios sawaldystę po Wokietijos globa, ir laike wainos lietuwiszkas waiskas, po wyriusią wada wokiecziu, trauksęs Wokietijai i pageibą. Mės lietuwiai tuomi tarpu miėlai tiktumėme ant

tokiu dalybu: reikia maskolu pastumti gilyn i Aziją, o Lietuwa po ilgmetiniu baisesiu priespandu mokės igly walnybę guodoti, apginti ir padidinti...

Alwito parapijos prabaszczius Turczinawyczius paskolino 16000 rublu ponui Rutkiszkiu Galorini, tokia yra jo prawardė; wyresnybė palaikė tuos piningus ant sawo rekalu, kaip sako, delto kad tokiam senam kuningui netinka tiek piningu laikyti, ir taip kuningas prasikiszto.

K. Galinis.

Isz Petrapilės jau tapė apgarsinti istatymai, kurie turi saugoti kraszta no galutinio isznaikinimo giriu. Giria, kurios gina mēstus, kaimus, dirwas, piewas, kelus no ufneszimo smiltymis, o taip-gi ir tu, kurios neduoda wandėniui griauti krantus upiu, netiktai kad kirsti, bet ir gywulus po jas ganyti bus nždrausta. Tokios girmos wadinsis giriomis apsaugomomis, mokeszcziu už jas mokėti nereikia. Wisas kidas giras ir miszkus kirsti bus galima, bet su tuomi, kad plotą ju nesumažinti t. y. i wietą iszkirsto szmotu reikės kitus naujai giria apleisti.

I walsezioniszką banką, kursai skolyja walsezionims, karalystėje gywenantiems, piningus dėl pirkimo žiames, bus ineszta dar du milijonu rublu, suinktu per kiek deszimtu metrū dėl wisatimo panaudojimo „Žiamiszka skobnauczia draugyste". 'Kraj' pranesza, jog istatymai apie tą skolyjimą jau tapė augszečiausiai patwirtinti 23 d. balandžio szio meto. Szolinti isz to banko galesę tiktai žmonės "paejimo rasiszko, lenkiszko ar hetuwiszko" ir tai tik tokie kurie turi tiesą pirkti tankus duotus walsezionims per ukazą, iszduotą 1861 m. Už gautus-gi piningus bus daleista pirkti tik tą žiamę, kurios walsezionys per tą ukazą neapturėjo t. y. tik poniszką žiamę. Bankas patsai apszecawos tą žiamę, ant pirkimo kurios piningus duos ir walsezionys ją perkantieje, nors deszimtą dali dėl jos apmo. kėjimo, sawo pacziu piningu turės turėti. Palukiai uł paskolintus piningus i banką, mokės is kas metas; dalis isz tu palukiū skaitytis ant iszmokėjimo sumos.

'Warszawskij Dniownik' nesigina, newat atwimi nuzo, jog iwedimas rasiszkos kalbos kataliku bažnycziose netikėšas nandingu, bet ir neatbutinai reikalingu, nės watal lenkai, kuriu daugiausni isz katalikiszkuju giminiu yra Maskolijoje, per daug jau skriaudžia mažesnesias už sawę gimines, kaip tai lietuwius ir baltarusius, iwesdami juu bažnycziosna sawo lenkiszką kalbą. Caras maskolu negulės ilgiaus žinrėti i tokią neteisybę! o idant mus no lenkų apginti, o lenkus turbut pakoroti, reikią pas wisus katalikus bažnycziose iwesti rasiszkką kalbą, toji busianti wisiems suprantama!!! Dar laikraszcziai apie szitą dalyką suwis tylėjo, o tarpe musu žmonėnu jau girdėti buwo, kad maskolųs neužilgo lieps mums bažnycziose maskoliszkaipotierianti. Numanė, matyt, szwietelis, kokia plėga dar pasiliko ju teionui juos pliekti!

Isz Paprusės szia pawasari labai suniro i Ameriką bėgti, taip kaip dar rasi nėkados nebuwo. Parubežinė sargyba tapė padidinta ir daugumą isz einaucziuju slapta per rubėžin su piningais pagawna ir, tankiai sumuszę, piningus ir wisą atima, ką tiktai su sawimi turi. Jau ir Prusu žandurai pradeda musu žmones i Ameriką nepraleisti; daro ruwizijas ant geležinkelinu stocziu ir wisus, neturinczius pasportu i užrubeži (Prusus), grąžina atgalos. Tokios ruwizijos jau kėlos atsitiko Eitkunuose, dwi Ysrutyjė ir wiena Hamburge. Łabiansiai eina i Ameriką no karinmentis. Musu Pažėriu walseziuje jau 16 wyru iki sziam laikui bėgo, o Užnowykuose arba Zanawykuose kaip girdėti dar daugiaus.

J. Ž.

POPIEŽIUS išsiuntinėjo galūnams Europos protestą prieš italizskę wyresniybę už inartnimą Watikano ir dabar su kardinolais rodą daro, kur jis gulėtu gyventi pabėgęs iš Rymo. Yra mislyjama, kad jis apsigyvens ant safos Malto, po waldžia Anglijos, ar gal nusipirks kokią salą Tarpžamineje mareje.

SERBĖJOS karalus Milan persiskyrė su savo paczia Natalija.

AIRIJOS bažnyčiose kuningai neseniai skaitė bulę popėzius, kuris skundžiasi, kad airiai kritikuoja jo dekretą, paneikianti ju sistemą 'plano kompanijos', ir kad jie užpuldinėja ant popėzius waldžios. Žmonės wienur klausesi marmėdami, kitur beskaitant iszw.akszeziujo laulan. Airiai jau atsiszaldo no Rymo.

PRANCUZIJOJE tapė Paryžiuje pastatytas paminklas dėl Gambettos.

Generolas Boulanger ėjo dwikowystėn su prezidentu ministru Floquet, kur Boulanger likosi sunkiai pažeistas in kaklą. Dwikowystė iwiko dėl asztriu ginczu seimbutyje isz priezasties ineszimo Boulangero, idant taptu paleistas seimas, o naujas iszriuktas dėl peržiurėjimo konstitucijos.

SUW. WALSTIJOSE szitą rudeni bus rinkimas prezidenta. Republikonai pastatė ant kandidato Harrisoną, demokratai Clevelandą, Union Labor Party turi sawo Streeteri, ir, prirokuojant Lockwoodą, jeigu dar kaliforniszki 'knownothings' pasiskirs koki 'crank'ą, turėsime 6 ar 7 kand.datus ant prezidentystos. Wienok tarp tu wisu nėra nei wieno, kuris perstatytu tikrai darbinuku reikalus.

NEW YORK. Dienoje szw. Petro lietuwiai Naujorko kėlė pikunką: kadagi isz ryto lijo, tai nedaug žmouiu susiriuko, taip kad ant wakaro galėio buti i 500; ilgaskwerniu nei wieno nebuwo, nor, du buwo ketinę buti. Inėmimo isz pikunko buwo nedaug, ir tas paskirtas yra dėl. . bažnyczios. Daugiausiai juoko wisi turėjo su kiaule, kuri buwo žaluoju muila isztepta. Nusipirkę kortutes, wurai ėmė ją gaudyti, mat buwo paskirta, kad jeigu katras kiaulę pagaus už wuodegos ar ausu, tai to bus kiaule, o už koju newalė buwo imti. Kitas ko neužsimuszo ją begandydamas daržė, ant gido ją pagawo anglas. — Pas masu lietuwis iusigawo i klebonėlus žinomas alaus ir moteru daktarus kn. Juodyszius, kuris, judosziszku budu padawęs lietuwystę Europoje, czionai Amerikoje apsimetė terionams prigimta liga cenzorystes lietuwiszku ir lenkiszku kningu [butu lenkams juoko, kad jie žinotu szitą Don Quichotiszką baidyklę], lyg kad ir czion, kaip po terionu maskolnui, kas reikalautu rasztu terszino per neszwarias rankas. Taojau prie 'jo prsiderino ir Jurgis Mickewyczius už drangę; iszsiderėjo no paapijono po 50 c. ant mėnesio kuningui algos: dabar mat Judoszius kwiecziai ėmė žydėti, pabėgus isz Freelando. Tik ar neims kwiecziai byrėti, kaip kuningėlis pradės mergas ir moteris apžiurinėdamas cenzurawoti pagal sawo papratimą — taip mat darė Mahanoy Cityje, Philadelphioje, Shenandoryje ir kitar — o tuomet pasikasojęs kurs isz Naujorko, kaip kad iszdamė kn. Warnagiris, garbios atminties...

M.

SHENANDOAH. Lietuwiai wis dar nenori suprasti, jog glausdamiesi i kruwą galės didelus dalykus padaryti. Sztai lietuwiu sądarbystos kromas, dar tik no 28 d. gegužės isteigtas, jau turi tokią iszžiurą:

Įeėjo i kasą iki 18 d. liepos	\$ 1656.41
Ant kningocziu ėmėju likosi	\$ 249.13
Iszleidimu buwo (rokuojant wisokius kasztus neiszwengtinus pradadant kromą)	\$ 1485.69.
Uždarbys kromo per tą laiką nesza	\$ 419.85!

O kiek butu naudos, jeigu wisi lietuwiai etu i drangę! Bet musu padangėse slankosi dar gana juodi debesiai tamisybės, ir žmonės welyja remti tuos, kurie szunis karia su pamėgdžiojimu bažnytiniu imonu, kaip tai neseniai Shenandoryje atsitiko, negu supratę sawo reikalus ir naudą isz sądarbystos dėl sawės ir dėl wisuomenės glaustiesi i kruwą ir paduoti wieni kitiems ranką. Reiktu kožnam atwerti akis ir pasižiurėti aplink sawės, o pamatytumėte, brolai, dėlko kromininkai szįdien taip nekiaa ir peikia sądarbystą! Tai jie daro dėlto, kad drumsdami wandeni lengwiaus žuwis, tai yra jusu piniguns pagauna, ir atitraukia jus no gero darbo! Ju pacziu marszkiniui jiems atesni yra prie kuno negu jusu, brolai, kurie juos ir ju suktumą paremiate. S.

Užmokėjo už L. Balšą: A. Ulmonas \$ 1, J. Wiackis \$ 2, J. Baltruszaitis \$ 3, M. J. Andriukaitis \$ 1, A. Bendoraitis \$ 1.

Lietuwinkai! žiurėkite, regėkite musu dideli baigiamą jau iszpardawimą puikiausiu drapanu dėl wuru ir waiku už mažesnę prekę ne kaip kasztuoja padarymas! Nepraleiskite progos, ku galite užczėdvti 50 centu ant dorclo. Paminkite wietą! *M. ROHRHEIMER*, drapanu ir skrybėlu kupezius, No. 11 N. MAIN ST. Shenandoah Pa. Perdėtinis: W. A. Engel. Ateikite!

RAULYNAS NEWULIS Shenandoryje taiso dziegorėlus ir gali labai gerai pataisyti; už pataisymą ranczyjasi ant 2 metu, o jei kas butu isz jo pataisymo nekantantas, tai pertaiso dykai. Taiso 25 centais pigiaus ne kaip pas anglus. Wieta: E. Centre ulyczia krome Kochanowskio.

Kningos ant pardawimo

Rėdystėje „LIETUWISZKOJO BALSO“:

- Auszros Kalendorius ant 1885 ir 1886 m. po 25 c.
- Tewynainiu giesme Wyturio, 15 c.
- Oszkabalų dainos, 25 c.
- Lietuwiszkas Sziupinys, 15 c.
- Drazdausko szwietiszkos ir szwantos giesmės, 15 c.
- Miglowaros dainos, 25 c.
- Nėrio pamokslai apie gaspadorystę, 25 c.
- Auszra už 1883-1886 m. už \$ 4.50.
- Žirgas ir Waikas Basanawycziaus, 25 c.
- Wytoloranda Kiaszewskio, dwi kningi, 75 c.
- Užduotynas mokinantiems rokundu, 40 c.
- Abėcėla ir taip mokintuwė dėl waiku, 30 c.
- Keli žodžiai apie auginimą waiku, 25 c.
- Iszganymas wargdienio, 18 c.
- Musu žydai ir kaip no ann turime gintiesi, 25 c.
- Polytikiszka trągocdija PATKULIS, 25 c.
- Pamokslai iszminties ir teisybės, 50 c.
- Margumynai, 15 c.
- Liet. Balšas ant 1887 m. 2 dorėlu.
- Lietuwos Istorija 75 c.

Adresas: Jonas Szlupas, L. B. 1004, Shenandoah Pa, U. S. of North America.
Agentas dėl Lietuwos: M. Jankus, Bitėnai, p. Lompėnai, Ostprėussen, Deutschland.

DOWYDAS FAUST,

No. 120 South JARDIN ST., Shenandoah Pa
yra vyriausias ir seniausias agentas dėl ispirkimo no ug
nies ir dėl apsergėjimo gywasczio; reprezentawoja geriau
sias ir didžiausias kompanijas. Lietuwininkai norėdami
apsisergėti no gywasczio ir no ugnies atekite pas manę,
ir to jus nepasigailėsité.

JOKUBO MATULO

KRAUTUWĖ WYNO, LIKIERIU, CIGARU.
Taip-gi atų parduodu kegėmis.
Geriausias arėtkas gausi gallonais ir kwortomis
NORTH MAIN STREET, SHENANDOAH PA

MOTIEJUS MARCINKEWYCZIA

ant JARDIN st., artymais Coal st.
Laikau szauciszka dirbtuwę ir siuwu ant orderio czebatu
ir czewerykus kaip dėl didelų taip ir dėl waiku; priimu
nesziotą apawą dėl suto; ymo. Pigiaus daru ne kaip wisi
Szenandorio szaucziai. Ateikite pas manę, brolai lietuwi
ninkai, o dziangsitėsi ilga dėwėdahi mano darytą ap
awalp.

Dr. J. W. McCauley

DAKTARAS & CHIRURGAS,

ant EAST OAK ST., SHENANDOAH Pa.
arti Operos Namu; buwėsis d-ro Shadle office.

MAX REESE,

21 SOUTH MAIN ST. SHENANDOAH PA
Wisatinis AGENTAS dėl Hamburgo ir Brēmės garlawniu
kompaniju; laiwakortės už pigiausią prekę. Taip-gi siu
cziu piungus i Europą, duodu daug rublu už mažai do
relu. Užeikite pas manę, o neapsigau ite.

Thomas Slattery,

CZEBATU IR CZEWERYKU KROMAS

PIGIAUSIAS MIESTE.

Turiu naujo taworo ant \$ 5000 wertybės ir par
duodu už tiek, kiek jis kasztuoja fabrike.
Dėl sulopymo priimu pagal reikalę.
Namuose Beddels Brick, skersai paczto
W. CENTRE STREET SHENANDOAH PA

Joseph S. Whitehouse

ADWOKATAS

RAISO NAMUOSE, E. Centre St. Shenandoah.

K. RAULYNAITIS IR S. ZDANAWYCZKA

užsidejome kraucziszka kromę, ir padaromė wisokias dr
panas kuo geriausiai. Brolai lietuwininkai isz aplink
užeikite paziūrėti; turime wisokiu gatunku materiju m
iszsirinkimo no \$ 9 iki \$ 30. Darbas pirmos klasos!
Raszant gromatę adresas: L. B. 507.

W. CENTRE ST. MAHANOY CITY, PA

L. GOLDIN,

Warszawinius aptaisus su liemeniais wisokiu gatunku
palaidinius, geriausius Szenandoryje, kur pardawanu
\$ 12, dabar parduodu už \$ 9; surdotus su liemeniais, s
skwernais parduodu dabar pigiaus ar: už \$ 13. Dėl waiku
no 4 iki 13 metu aptaisus už pusantro dorėlo. O kelias
placziaus i galus ir neplacziaus, ką piima pirkto už pu
penkto, dabar už pusketwiro dor. Jei taworas nepatiks
permainysiu ar piningus atgal gražinsiu. Parduodu skyr
bales, dziegorelus ir tt. Ženklas skersai nlyczios, nume
stowi ant lango. Neineikite i kitę kromę, kaip tik po No
11 SOUTH MAIN ST. SHENANDOAH PA

KRAUCZISZKAS KROMAS

JONO MIEŁDAŽIO.

Darau uniformas ir kitokias drapanas wisokiom mada
prekia (czienia) yra nuderiamas; drapanos ant orderio
Drangyseziu drapanas galima gauti wisokios mados. Wis
aptaisus yra padaromas geriausiai.
6 E. CENTRE ST. SHENANDOAH PA

PIGIAUSIAS KROMAS!

10 lapu geru spitku 10 c. 1 balti drobiniai mar
szkiniai 25 c. 1 wilnonė skepetaitė ant kakto 10 c.
6 peilai ir szakutės 50 c. 6 peilai ir szakutės su
baltomis rankenomis \$ 1.50 Mėsiuinko peilis 10
c. 6 prasti peilai ir szakutės 25 c. 5 dėzulis
gero szwakso 5 c. Labai geri gražus czewerykai
50 c. ir daugiaus Moteriu ožio skurės czewery
kai \$ 1.50 4 pakelai adatu 10 c. Plienines spik
kos dėl ptauku už 3 tuzinus 5 c. Szwaksas dėl
pecziaus 5 c. 6 bryzai muižo 10 c. Sztuota 10 c.
Makolėlis barzdinis 5. 25 konwertai 5. 24 rias
kai popėros 5 c. Szepetys dėl gatwos 10 c. o
dėl drapanu 10 c. o dėl czebatu 15 c. dėl ger
landimo britwu 25 c. Pustuzinis atupkt su gumu
10 c. Tuzinas tazurko 10 c. 12 tuzinu gumu
dėl marszkiniu 5 c. Tuzinas kauliniu seguziu
5 c. Maszinnitė dėl traukimu prapiu, dėl pjor
mostikto, dėl atidarymo dėziu ir gatandymo per
lu 5 c. Pjuklas didelis 50 c. Krabė dėl gražiu
50 c. Kirwukas 25 c. Kujis 15 c. Replės 5 c.
Mėtriszka miera 10 c. Kažtas 15 c. ir daugiaus
Szrubasukys 25 c. Isziankus weidrodhis 25 c.
Gražtelis 8 c. Raganžė 5 c. ir daugiaus Rėmai
plusziniai 5 10 25 ir 50 c. Sieniniai rėmai 25
50 c. Kwepatu bonka 5 iki 25 c. Pjuklas mės
pjaustyti 50 iki 100 c. Didelės sztoro kningos
iki 50 c. 12 mažu kningueziu dėl kupczystės
iki 25 c. Szepetys isz gražios wietos 25 c.

NOVELTY STORE

MAIN ULYCZIA

SHENANDOAH PA